

Члан 2.

Овај Правилник ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Број 01 -02-3-326/12
26. марта 2012. године
Сарајево

Министар
Мр sci. **Десница
Радивојевић**, с. р.

На основу члана 81.а став 4. Закона о просторном планирању и коришћењу земљишта на нивоу Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 2/06, 72/07, 32/08, 4/10, 13/10 и 45/10), федерални министар просторног уређења доноси

**PRAVILNIK
O IZMJENAMA PRAVILNIKA O UVJETIMA ZA LICA
KOJA VRŠE ENERGETSKO CERTIFICIRANJE
OBJEKATA**

Члан 1.

У Правилнику о увјетима за лица која врше енергетско сертификање објеката ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 28/10 и 59/11), у члану 8. став 1. таčka 1) мијенја се и гласи:

1) "да стручна квалификована лица, дипломирани инжињери маџинства и дипломирани инжињери електротехнике, поред увјета из члана 7. став 2. овог Правилника, морају имају успјешно завршен Програм осposoblјавања propisan у Прилогу 4.В. овога Правилника - Модул 2"

У Правилнику о увјетима за лица која врше енергетско сертификање објеката ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 28/10 и 59/11), у члану 8. став 1. таčka 2) мијенја се и гласи:

"да именовано лице које потписује енергетски сертификат и извјештаје о проведеним енергетским прегледима, поред увјета из чл. 7. став 3. таč. 2), 3) и 4) овог Правилника, мора имати звање дипломiranог инжињера маџинства са položenim стручним испитом, и успјешно завршен Програм осposoblјавања propisan у Прилогу 4.В. овога Правилника - Модул 2".

Члан 2.

Овај Правилник ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Број 01-02-3-326/12
26. марта 2012. године
Сарајево

Министар
Мр. sci. **Десница Радивојевић**, с. р.

**FEDERALNO MINISTARSTVO ZDRAVSTVA
598**

Темелјем члана 89. ставак 3, а у свези са чланком 236. ставак 1. аlineја 13. Закона о здравственој заштити ("Службене новине Федерације БиХ", број 46/10), федерални министар здравства доноси

PRAVILNIK

**O BLIŽIM UVJETIMA KOJE MORA ISPUNJAVATI
CENTAR ZA FIZIKALNU REHABILITACIJU, KAO I
NAČIN NJEGOVOG ORGANIZIRANJA**

I. OPĆE ODREDBE

Чланак 1.

Овим правилником propisuје се начин организовања центра за физикалну рехабилитацију (у даљем тексту: Центар), минимални увјети простора, медицинско-техничке опреме и стручног кадра које мора испуњавати Центар.

Чланак 2.

Rad Centra usmjeren је на заједницу.

Заједница из ставка 1. овог члана представља облик удруживања људи унутар неког одређеног простора, чiji појединци ступају у различите социјалне интеракције, okupљајући се око заједничких вриједности, потреба, интереса и проблема, развијајући осјећање припадности и идентификације са заједницом и подузимају организоване акције у циљу задовољјавања особних и заједничких потреба.

Чланак 3.

Centar obavlja здравствено-promotivni rad из области физикалне медицине, изванболничке терапеутске и рехабилитацијске поступке из домена физикалне медицине, okupaciјске третмане, тестирање и процјену тестова, те сарађује с другим службама с циљем unaprijеђења третмана pacijenata.

Чланак 4.

Centar може пружати услуге изван програма обвезног здравственог осигурања, које су у његовом опсегу рада, а што се реализира уговарањем путем дома здравља.

Чланак 5.

Centar podstiče заједницу у заштити људских права особа са onesposoblјенјем, те потјече и подржава корисничке удруге и друге невладине организације у њиховом раду.

Чланак 6.

У Центру се може обављати дио наставе који се односи на дјелатност којом се Центар бави, ukoliko дом здравља испуњава увјете propisane Законом о здравственој заштити ("Службене новине Федерације БиХ", број 46/10) и propisима donesenim на темелју тог закона.

**II. ORGANIZIRANJE I NAČIN RADA CENTRA ZA
FIZIKALNU REHABILITACIJU**

Чланак 7.

Centar, kao dio дома здравља, организира рад суkladно потребима заједнице.

У provedби ставка 1. овог члана, Centar је дужан осигурати доступну, квалитетну, ефикасну и континуирану здравствену заштиту pacijentима.

Здравствена заштита из ставка 2. овог члана provodi се кроз дефиниране планове који се реализирају у просторима Centra, односно у заједници, а у циљу превенције invalidитета, те задржавања pacijenata у обитељској и социјалној средини.

Чланак 8.

Centar održava континуирану везу са здравственим установама на свим раzinама здравствене заштите, размјеном информација и успостављањем јединственог sustava upućивања pacijenata са primarne на друге раzине здравствене заштите, суkladно чланку 109. Закона о здравственој заштити.

Centar, на темелју писаних протокола о сарадњи, континуирано сарађује и са другим службама и subjektима у заједници са циљем рјешавања актуелних проблема vezаних за pacijente.

Чланак 9.

Centar израђује интерне писане procedure, и то како slijedi:

- Procedura за zbrinjavanje urgentnih stanja;
- Procedura о kućним и другим планираним posjetама;
- Procedura о postupku са pacijentима који odbijaju одређени третман или не поштују prethodno dogovoreni plan;
- Procedura о postupku upućивања pacijenta на hospitalni или balneofizikalni третман;
- Procedura приhvatanja и рјешавања žalbi pacijenata или њихових zakonskih staratelja;
- Procedura о истраживачким projektима и осигурању suglasnosti pacijenata или њихових zakonskih staratelja за učešće у истраживачким projektима;

- Procedura o poštivanju prava pacijenata pri uključivanju u dijagnostičke i terapijske procedure u Centru;
- Procedura o tretiranju zdravstvenih informacija pacijenata;
- Procedura o čišćenju, dezinfekciji i dekontaminaciji površina;
- Procedura o kontroli infekcija;
- Procedura o zabrani pušenja u prostorijama Centra;
- Procedura o korištenju rehabilitacijskih kartona i specijalističkih nalaza za izradu stručnih i znanstvenih radova, i
- druge procedure za koje Centar ocijeni da su potrebne.

Članak 10.

Centar je dužan sačiniti godišnji plan rada sa planom monitoringa i evaluacije, koji je sastavni dio godišnjeg plana rada doma zdravlja.

Godišnji plan rada iz stavka 1. ovog članka upućuje se nadležnom zavodu za javno zdravstvo u cilju koordinacije aktivnosti.

III. SANITARNO-TEHNIČKI I HIGIJENSKI UVJETI

Članak 11.

Objekat Centra treba udovoljavati općim sanitarno-tehničkim i higijenskim uvjetima:

- treba biti izgrađen od čvrstog materijala,
- treba biti smješten na pristupačnom terenu, sa osiguranim prilazom za osobe sa invaliditetom,
- ne smije biti izložen onečišćenju i buci iznad dopuštenih vrijednosti,
- treba imati trajno riješeno pitanje izvora zagrijavanja i udovoljavati tehničkim i ekološkim standardima.

Objekat Centra treba udovoljavati svim propisanim komunalnim i sanitarnim uvjetima vodoopskrbe i odvodnje sanitarnih i drugih otpadnih voda, električnog dovoda, priključaka i plinovodnih, te drugih instalacija, kao i protupožarne zaštite.

Centar treba imati osigurane telekomunikacijske veze i uređaje, uz obvezane pristup internetu.

Prostorije Centra moraju udovoljavati sljedećem:

- trebaju biti zračne i izvedene tako da se mogu efikasno i brzo provjetriti,
- u prostoriji sa nedovoljnim prozračivanjem potrebno je osigurati umjetnu ventilaciju,
- trebaju imati dnevno svjetlo,
- podovi prostorija moraju biti izvedeni na način da se mogu brzo i lako čistiti, održavati i dezinficirati.

IV. UVJETI PROSTORA

Članak 12.

Centar, u pravilu, treba da je smješten na lokaciji koja je dostupna korisnicima sa područja zajednice kojoj puža usluge.

Prostorije Centra trebaju osigurati udobnost i sigurnost pacijentima.

Članak 13.

Centar treba imati prostor od najmanje 120 m² koji se sastoji od sljedećeg:

- administrativni (prijemni) pult sa kartotekom,
- prostor za doktora specijalistu fizikalne medicine i rehabilitacije,
- prostor za kineziterapiju,
- prostor za ultrazvučnu i elektroterapiju,
- prostor za masažu, krio i hot terapiju,
- sanitarni čvor za pacijente (prilagođen i za osobe sa invaliditetom koje koriste invalidska kolica),

- sanitarni čvor za osoblje,
- prostor za odlaganje garderobe, odvojeno za osoblje i za pacijente.

Prostorija za pregled pacijenta, sanitarni čvor za pacijente i sanitarni čvor za osoblje trebaju imati umivaonik sa toplom i hladnom vodom i tekućim sapunom, te ručnicima za jednokratnu uporabu, odnosno sušilom za ruke.

Prostori iz stavka 1. ovog članka trebaju biti odgovarajuće veličine, sukladno vrsti i obimu usluga koje Centar pruža.

Članak 14.

Ukoliko Centar obavlja usluge magnetoterapije i laseroterapije, treba imati prostor za magnetoterapiju i laseroterapiju.

Ukoliko Centar obavlja usluge manuelne limfne drenaže, treba imati prostoriju za manuelnu limfnu drenažu.

Ukoliko Centar nema vlastiti prostor za intervenciju, za svoje potrebe koristi prostor za intervenciju doma zdravlja.

Centar za svoje potrebe može koristiti logopeda uposlenog u domu zdravlja.

V. UVJETI MEDICINSKO-TEHNIČKE OPREME

Članak 15.

Administrativni pult sa kartotekom treba biti opremljen sa metalnim ormarom s ključem za osobne zdravstvene kartone pacijenata, radnim stolom i stolicom, telefonom i računarom.

Članak 16.

Prostor za rad doktora specijaliste fizikalne medicine i rehabilitacije ima sljedeću opremu: ležaj za pregled pacijenata (električno ili hidraulično podešavanje visine), stolicu za pregled pacijenata, radni stol i stolicu za doktora, računar sa štampačem, telefon, stetoskop, tlakomjer, zglobovi reflektor, oftalmoskop-mini, neurološki čekić, akustičnu viljušku, dinamometar, podoskop, posudu za špatule, špatule, ljekarsku torbu, set za antropometrijsko mjerenje, vješalicu za garderobu i korpu za otpatke.

Članak 17.

Prostor za kineziterapiju ima sljedeću opremu: švedske ljestve, korektivno ogledalo, razboj za hod, rotacioni točak, Puly aparat, statičko biciklo, balanser, pokretnu traku, strunjače, korektivne lopte i valjke, set tegova, elastične trake, klupice, kosu klupu, set za okupacionu terapiju, prosupinator i gredu.

Članak 18.

Prostor za ultrazvučnu i elektroterapiju treba biti opremljen sa terapijskim krevetima od kojih je minimalno jedan sa električnim ili hidrauličnim podešavanjem visine, te policama za aparate.

Opremu za elektroterapiju čini: kombinirani aparat interferentna struja (IFS), Galvanizacija, dijadinamska struja (DDS) i elektrostimulacija.

Portabilnu aparaturu čini: TENS portabilni aparati za rad u Centru i kućni fizikalni tretman.

Opremu za ultrazvučnu terapiju čini: ultrazvučni aparat sa dva izvoda i dvije sonde.

Članak 19.

Prostor za masažu, krio i hot terapiju, treba biti opremljen sa minimalno jednim ležajem za pacijenta (električno ili hidraulično podešavanje visine), dva kreveta za masažu i jedan portabilni krevet za masažu, frižider za krio obloge i hiter za hot pak obloge.

Članak 20.

Ukoliko Centar obavlja magnetoterapiju i laseroterapiju, prostor treba biti opremljen sa terapijskim krevetima od kojih je minimalno jedan sa električnim ili hidrauličnim podešavanjem visine, te policama za aparate.

Za magnetoterapiju obvezno se osigurava i aparat za magnetoterapiju sa velikim i malim solenoidom, a za leseroterapiju obvezno se osigurava i laseroaparat sa sondama i zaštitnim naočalama za ljekare i pacijenta.

Članak 21.

Ukoliko Centar obavlja manuelnu limfnu drenažu, prostor treba biti opremljen krevetom sa mogućnošću podešavanja visine.

Članak 22.

Ukoliko Centar pruža usluge djeci, opremi treba dodati razne igračke, slikovnice, slagalice i slične materijale.

Za rehabilitaciju neurorizične djece potrebno je osigurati odvojenu prostoriju sa sljedećom opremom: strunjače, specijalno korektivno ogledalo, setovi za okupacionu terapiju, lopte, kikiriki lopta, valjci, klupice različitih veličina, balanseri.

Članak 23.

Za kućni fizikalni tretman Centar osigurava sljedeću opremu: portabilni krevet za tretman i portabilni aparat za elektroterapiju (TENS).

Za potrebe rada na terenu Centar treba imati na raspolaganju automobil.

VI. UVJETI KADRA

Članak 24.

Centar glede kadra treba imati najmanje jedan multidisciplinarni tim (u daljem tekstu: tim), koji čine minimalno:

- 1 doktor medicine specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije,
- 1 viši ili diplomirani fizioterapeut,
- 1 diplomirani fizioterapeut sa dodatnom edukacijom iz oblasti okupacijskih tretmana,
- 3 fizioterapeutska tehničara srednje stručne spreme (u daljem tekstu: SSS)
- 1 medicinska sestra-tehničar SSS.

Svaki član tima dužan je obavljati poslove sukladno svom stupnju stručne spreme, zvanja i opisu posla.

Svaki član tima u svom radu djeluje kao ravnopravan član tima i podržava timski rad.

Svaki član tima u svom radu dužan je raditi sukladno propisima iz oblasti zdravstva, međunarodnim instrumentima o zaštiti ljudskih prava i etičkom kodeksu struke, uz poštovanje integriteta i dostojanstva ličnosti pacijenta.

Članak 25.

Poslovi i zadaci svakog člana tima iz članka 24. ovog pravilnika su:

- promoviranje i zaštita zdravlja pojedinca, obitelji, grupe i zajednice,
- evidentiranje svih povrijeđenih i onesposobljenih osoba u zajednici na području koje djeluje;
- timski pristup ocjeni stanja i plan potrebnih mjera rehabilitacije za onesposobljene osobe (uz usku suradnju sa centrom za mentalno zdravlje u zajednici);
- ambulantno i kućno pružanje usluga fizikalne terapije;
- suradnja sa drugim zdravstvenim ustanovama: primarne, sekundarne i tercijarne razine;
- suradnja sa ortopedskim radionicama u pravovremenoj aplikaciji odgovarajućih protetskih pomagala;
- suradnja sa obrazovnim institucijama (organiziranje aktivnosti profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba sa onesposobljenjem, praćenje njihovog zdravstvenog i socijalnog statusa);

- suradnja sa vladinim sektorom zaduženim za pitanja osoba sa onesposobljenjem i žrtava rata;
- suradnja sa nevladinim sektorom;
- sudjelovanje u ranoj detekciji poremećaja u rastu i razvoju djece;
- vođenje zakonom propisane medicinske evidencije i dokumentacije;
- sudjelovanje u istraživanjima i primjenjivanju rezultata istraživanja;
- sudjelovanje u evaluaciji i praćenju rada Centra.

Članak 26.

Centar, sukladno internim aktima doma zdravlja, treba imati imenovanog voditelja tima (u daljnjem tekstu: voditelj).

Voditelj tima je doktor specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije.

Članak 27.

Dužnosti i odgovornosti voditelja iz članka 26. ovog pravilnika su sljedeće:

- rukovođenje i koordinacija rada tima,
- organiziranje rada Centra,
- razvijanje pozitivne radne atmosfere, motiviranje uposlenika i briga o dobrim interpersonalnim odnosima,
- uspostavljanje i održavanje veze sa službama primarne zdravstvene zaštite, kao i sa zdravstvenim ustanovama sekundarne i tercijarne razine zdravstvene zaštite,
- uspostavljanje i održavanje veze sa službama u zajednici koje se bave zaštitom mentalnog zdravlja u zajednici,
- izrada godišnjeg plana stručnog usavršavanja članova tima u suradnji sa ostalim članovima tima,
- uspostavljanje i održavanje stalne komunikacije u zajednici, posebno sa zdravstvenim savjetom u zajednici lokalne samouprave, iz članka 65. Zakona o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata ("Službene novine Federacije BiH", broj 40/10), s lokalnim općinskim službama, organizacijama i udrugama, grupama za samopomoć, volonterskim organizacijama i drugim institucijama,
- monitoring i evaluacija rada Centra i izvješćivanje o radu Centra,
- izrada godišnjeg plana rada u suradnji s drugim članovima tima, i
- drugi poslovi suglasno potrebama doma zdravlja i zajednice.

Članak 28.

Doktor medicine specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije, pored poslova i zadataka iz članka 25. ovog pravilnika, posebno je odgovoran za:

- dijagnostiku, planiranje i provođenje tretmana za liječenje,
- stručni monitoring i evaluaciju propisanog fizikalnog tretmana,
- davanje intraartikularnih injekcija, mobilizaciju mekih tkiva, manipulaciju, i akupunkturu pod uvjetima propisanim čl. 46, 47. i 48. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", broj 46/10),
- obavljanje fizikalne ekspertize,
- pružanje konsultativnih usluga i davanje mišljenja na poziv drugih službi, i
- obavljanje drugih poslova sukladno svojoj profesiji i potrebama Centra.

Članak 29.

Viši ili diplomirani fizioterapeut, pored poslova i zadataka iz članka 25. ovog pravilnika, posebno je odgovoran za:

- primjenu fizikalnih procedura (krioterapija, termoterapija i parafinoterapija),
- masažu (klasična masaža, manuelna masaža i masaža aparatima),
- elektroterapiju, ultrazvučnu terapiju i magnetoterapiju,
- kineziterapiju - individualne vježbe kod deformiteta kičmenog stuba, preoperativni i postoperativni tretman kod ortopedskih pacijenata, kineziterapijski postupak u rehabilitaciji neuroloških bolesnika, kineziterapijski postupak u rehabilitaciji reumatskih bolesnika, kineziterapijski postupak u rehabilitaciji internističkih bolesnika (prevencija infarkta, post infarktne rehabilitacija, rehabilitacija nakon operacija srca, rehabilitacija respiratornih bolesnika),
- kineziterapijski program neurološki rizične djece (Bobath metoda, Vojta metoda, PNF metoda),
- kinesiotaping,
- manuelnu limfnu drenažu, i
- obavljanje drugih poslova sukladno svojoj profesiji i potrebama Centra.

Članak 30.

Diplomirani fizioterapeut sa dodatnom edukacijom iz oblasti okupacijskih tretmana potječe i razvija sposobnost samostalnog funkcioniranja pacijenta.

Diplomirani fizioterapeut iz stavka 1. ovog članka, pored poslova i zadataka iz članka 25. ovog pravilnika, posebno je odgovoran za:

- izradu plana aktivnosti iz domena okupacione terapije za individualni i grupni tretman,
- obavljanje tehničkih priprema, kao što su selekcija aktivnosti, određivanje radnog mjesta, izbor materijala, alata i pribora,
- obavljanje motivacionih razgovora sa pacijentom,
- utvrđivanje terapijskog prostora i prilagođavanje opreme s ciljem postizanja što većeg stupnja funkcionalnosti i racionalnog korištenja preostalih životnih vještina,
- opserviranje, praćenje i registriranje uspješnosti terapijskog tretmana, stava i ponašanja pacijenta iz svog domena,
- okupacijski tretman i savjete za adaptaciju životnog prostora u smislu bolje rehabilitacije i poboljšanja aktivnosti svakodnevnog života,
- potjecanje pacijenta da aktivno sudjeluje u društvenim i kulturnim događajima, a sukladno njegovim afinitetima,
- organiziranje rekreativnih aktivnosti, i
- obavljanje drugih poslova sukladno svojoj profesiji i potrebama Centra.

Članak 31.

Fizioterapeutski tehničar (SSS), pored poslova i zadataka iz članka 25. ovog pravilnika, posebno je odgovoran za:

- primjenu fizikalnih procedura (krioterapija, termoterapija i parafinoterapija),
- masažu (klasična masaža, manuelna masaža i masaža aparatima),
- elektroterapiju, ultrazvučnu terapiju i magnetoterapiju,
- kineziterapiju (jednostavne vježbe po točno određenom algoritmu propisanom od strane

specijaliste fizijatra, a pod kontrolom diplomiranog fizioterapeuta), i obavljanje drugih poslova sukladno svojoj profesiji i potrebama Centra.

Članak 32.

Medicinska sestra-tehničar, pored poslova i zadataka iz članka 25. ovog pravilnika, posebno je odgovorna za:

- ostvarivanje prvog kontakta sa pacijentom i uzimanje potrebitih podataka,
- razvijanje odnosa povjerenja i procjena potreba pacijenta,
- izradu plana sestrinske njege u suradnji sa timom,
- njegu pacijenta,
- koordiniranje rada sa službama unutar doma zdravlja, kao i ostalih službi u zajednici,
- skrb o nabavci potrebnog materijala, lijekova i sl.,
- pružanje podrške pacijentima i njihovim obiteljima u cilju poboljšanja kvalitete života,
- potjecanje pacijenta da aktivno sudjeluje u društvenim i kulturnim događajima, a sukladno njegovim afinitetima,
- skrb o higijensko-dijetetskom režimu pacijenta,
- obavljanje kućnih posjeta, i
- obavljanje drugih poslova sukladno svojoj profesiji i potrebama Centra.

Članak 33.

Članovi tima iz članka 24. ovog pravilnika imaju pravo i obvezu stručno se usavršavati radi održavanja i unaprjeđivanja kvaliteta zdravstvene zaštite u oblasti fizikalne rehabilitacije.

Stručno usavršavanje iz stavka 1. ovog članka obuhvata posebne oblike usavršavanja kroz kontinuirano praćenje i usvajanje suvremenih znanja i vještina iz pojedinih oblasti, kojima se osigurava i unaprjeđuje kvalitet zdravstvene zaštite iz oblasti fizikalne rehabilitacije.

Plan stručnog usavršavanja, svake kalendarske godine, predlaže Centar sukladno svojoj djelatnosti, kao i prioritetima razvoja.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 34.

Centar za fizikalnu rehabilitaciju koji obavlja djelatnost na temelju propisa koji su bili u primjeni do dana stupanja na snagu ovoga pravilnika, uskladit će svoju organizaciju i poslovanje suglasno odredbama utvrđenim ovim pravilnikom, u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga pravilnika.

Članak 35.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 01-37-1979/12
23. ožujka 2012. godine
Sarajevo

Ministar
Prof. dr. **Rusmir Mesihović**, v. r.

На основу члана 89. став 3, а у вези са чланом 236. став 1. алинеја 13. Закона о здравственој заштити ("Службене новине Федерације БиХ", број 46/10), федерални министар здравства доноси

**ПРАВИЛНИК
О БЛИЖИМ УСЛОВИМА КОЈЕ МОРА
ИСПУЊАВАТИ ЦЕНТАР ЗА ФИЗИКАЛНУ
РЕХАБИЛИТАЦИЈУ, КАО И НАЧИН ЊЕГОВОГ
ОРГАНИЗОВАЊА**

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником прописује се начин организовања центра за физикалну рехабилитацију (у даљем тексту: Центар), минимални услови простора, медицинско-техничке опреме и стручног кадра које мора испуњавати Центар.

Члан 2.

Рад Центра усмјерен је на заједницу.

Заједница из става 1. овог члана представља облик удруживања људи унутар неког одређеног простора, чији појединци ступају у различите социјалне интеракције, окупљајући се око заједничких вриједности, потреба, интереса и проблема, развијајући осјећање припадности и идентификације са заједницом и предузимају организоване акције у циљу задовољавања личних и заједничких потреба.

Члан 3.

Центар обавља здравствено-промотивни рад из области физикалне медицине, ванболничке терапеутске и рехабилитацијске поступке из домена физикалне медицине, окупацијске третмане, тестирање и процјену тестова, те сарађује с другим службама с циљем унапређења третмана пацијената.

Члан 4.

Центар може пружати услуге изван програма обавезног здравственог осигурања, које су у његовом дјелокругу рада, а што се реализује уговарањем путем дома здравља.

Члан 5.

Центар подстиче заједницу у заштити људских права лица са онеспособљењем, те потиче и подржава корисничка удружења и друге невладине организације у њиховом раду.

Члан 6.

У Центру се може обављати дио наставе који се односи на дјелатност којом се Центар бави, уколико дом здравља испуњава услове прописане Законом о здравственој заштити ("Службене новине Федерације БиХ", број 46/10) и прописима донесеним на основу тог закона.

**II. ОРГАНИЗОВАЊЕ И НАЧИН РАДА ЦЕНТРА ЗА
ФИЗИКАЛНУ РЕХАБИЛИТАЦИЈУ**

Члан 7.

Центар, као дио дома здравља, организује рад у складу са потребама заједнице.

У спроведби става 1. овог члана, Центар је дужан обезбиједити доступну, квалитетну, ефикасну и континуирану здравствену заштиту пацијентима.

Здравствена заштита из става 2. овог члана спроводи се кроз дефинисане планове који се реализују у просторијама Центра, односно у заједници, а у циљу

превенције инвалидитета, те задржавања пацијената у породичној и социјалној средини.

Члан 8.

Центар одржава континуирану везу са здравственим установама на свим нивоима здравствене заштите, размјеном информација и успостављањем јединственог система упућивања пацијената са примарног на друге нивое здравствене заштите, у складу са чланом 109. Закона о здравственој заштити.

Центар, на основу писаних протокола о сарадњи, континуирано сарађује и са другим службама и субјектима у заједници са циљем рјешавања актуелних проблема везаних за пацијенте.

Члан 9.

Центар израђује интерне писане процедуре, и то како слиједи:

- Процедура за збрињавање ургентних стања;
- Процедура о кућним и другим планираним посјетама;
- Процедура о поступку са пацијентима који одбијају одређени третман или не поштују претходно договорени план;
- Процедура о поступку упућивања пацијента на хоспитални или балнеофизикални третман;
- Процедура прихватања и рјешавања жалби пацијената или њихових законских старатеља;
- Процедура о истраживачким пројектима и обезбјеђивању сагласности пацијената или њихових законских старалаца за учешће у истраживачким пројектима;
- Процедура о поштивању права пацијената при укључивању у дијагностичке и терапијске процедуре у Центру;
- Процедура о третирању здравствених информација пацијената;
- Процедура о чишћењу, дезинфекцији и деконтаминацији површина;
- Процедура о контроли инфекција;
- Процедура о забрани пушења у просторијама Центра;
- Процедура о кориштењу рехабилитацијских картона и специјалистичких налаза за израду стручних и научних радова, и
- друге процедуре за које Центар оцијени да су потребне.

Члан 10.

Центар је дужан сачинити годишњи план рада са планом мониторинга и евалуације, који је саставни дио годишњег плана рада дома здравља.

Годишњи план рада из става 1. овог члана упућује се надлежном заводу за јавно здравство у циљу координације активности.

**III. САНИТАРНО-ТЕХНИЧКИ И ХИГИЈЕНСКИ
УВЈЕТИ**

Члан 11.

Објекат Центра треба удовољавати општим санитарно-техничким и хигијенским условима:

- треба бити изграђен од чврстог материјала,
- треба бити смјештен на приступачном терену, са обезбијеђеним прилазом за лица са инвалидитетом,
- не смије бити изложен онечишћењу и буци изнад допуштених вриједности,

- треба имати трајно ријешено питање извора загријавања и удовољавати техничким и еколошким стандардима.

Објекат Центра треба удовољавати свим прописаним комуналним и санитарним условима водоопскрбе и одводње санитарних и других отпадних вода, електричног довода, прикључака и плиноводних, те других инсталација, као и противпожарне заштите.

Центар треба имати обезбијеђене телекомуникацијске везе и уређаје, уз обавезан приступ интернету.

Просторије Центра морају удовољавати следећем:

- требају бити зрачне и изведене тако да се могу ефикасно и брзо провјетрити,
- у просторији са недовољним прозрачивањем потребно је обезбиједити вјештачку вентилацију,
- требају имати дневно свјетло,
- подови просторија морају бити изведени на начин да се могу брзо и лако чистити, одржавати и дезинфиковати.

IV. УСЛОВИ ПРОСТОРА

Члан 12.

Центар, у правилу, треба да је смјештен на локацији која је доступна корисницима са подручја заједнице којој пужа услуге.

Просторије Центра требају обезбиједити удобност и сигурност пацијентима.

Члан 13.

Центар треба имати простор од најмање 120 m², који се састоји од следећег:

- административни (пријемни) пулт са картотеком,
- простор за доктора специјалисту физикалне медицине и рехабилитације,
- простор за кинезитерапију,
- простор за ултразвучну и електротерапију,
- простор за масажу, крио и хот терапију,
- санитарни чвор за пацијенте (прилагођен и за лица са инвалидитетом која користе инвалидска колица),
- санитарни чвор за особље,
- простор за одлагање гардеробе, одвојено за особље и за пацијенте.

Просторија за преглед пацијента, санитарни чвор за пацијенте и санитарни чвор за особље требају имати умиваоник са топлим и хладном водом и текућим сапуном, те ручницима за једнократну употребу, односно сушилом за руке.

Простори из става 1. овог члана требају бити одговарајуће величине, у складу са врстом и обимом услуга које Центар пружа.

Члан 14.

Уколико Центар обавља услуге магнетотерапије и ласеротерапије, треба имати простор за магнетотерапију и ласеротерапију.

Уколико Центар обавља услуге мануелне лимфне дренаже, треба имати просторију за мануелну лимфну дренажу.

Уколико Центар нема властити простор за интервенцију, за своје потребе користи простор за интервенцију дома здравља.

Центар за своје потребе може користити логопеда запосленог у дому здравља.

V. УСЛОВИ МЕДИЦИНСКО-ТЕХНИЧКЕ ОПРЕМЕ

Члан 15.

Административни пулт са картотеком треба бити опремљен са металним ормаром с кључем за личне здравствене картоне пацијената, радним столом и столицом, телефоном и компјутером.

Члан 16.

Простор за рад доктора специјалисте физикалне медицине и рехабилитације има следећу опрему: лежај за преглед пацијената (електрично или хидраулично подешавање висине), столицу за преглед пацијената, радни стол и столицу за доктора, компјутер са штампачем, телефон, стетоскоп, тлакомјер, зглобни рефлектор, офталмоскоп-мини, неуролошки чекић, акустичну виљушку, динамометар, подоскоп, посуду за шпатуле, шпатуле, љекарску торбу, сет за антропометријско мјерење, вјешалицу за гардеробу и корпу за отпатке.

Члан 17.

Простор за кинезитерапију има следећу опрему: шведске љестве, корективно огледало, разбој за ход, ротациони точак, Pulu апарат, статичко бицикло, балансер, покретну траку, струњаче, корективне лопте и ваљке, сет тегова, еластичне траке, клупице, косу клупу, сет за окупациону терапију, просупинатор и греду.

Члан 18.

Простор за ултразвучну и електротерапију треба бити опремљен са терапијским креветима од којих је минимално један са електричним или хидрауличним подешавањем висине, те полицама за апарате.

Опрему за електротерапију чини: комбиновани апарат интерферентна струја (ИФС), Галванизација, дијадинамска струја (ДДС) и електростимулација.

Портабилну апаратуру чини: ТЕНС портабилни апарати за рад у Центру и кућни физикални третман.

Опрему за ултразвучну терапију чини: ултразвучни апарат са два извода и двије сонде.

Члан 19.

Простор за масажу, крио и хот терапију, треба бити опремљен са минимално једним лежајем за пацијента (електрично или хидраулично подешавање висине), два кревета за масажу и један портабилни кревет за масажу, фрижидер за крио облоге и хитер за hot rak облоге.

Члан 20.

Уколико Центар обавља магнетотерапију и ласеротерапију, простор треба бити опремљен са терапијским креветима од којих је минимално један са електричним или хидрауличним подешавањем висине, те полицама за апарате.

За магнетотерапију обавезно се обезбјеђује и апарат за магнетотерапију са великим и малим соленидом, а за ласеротерапију обавезно се обезбјеђује и ласероапарат са сондама и заштитним наочалама за љекаре и пацијента.

Члан 21.

Уколико Центар обавља мануелну лимфну дренажу, простор треба бити опремљен креветом са могућношћу подешавања висине.

Члан 22.

Уколико Центар пружа услуге дјечи, опреми треба додати разне играчке, сликовнице, слагалице и сличне материјале.

За рехабилитацију неуроризичне дјече потребно је обезбиједити одвојену просторију са следећом опремом: струњаче, специјално корективно огледало, сетови за

окупациону терапију, лопте, кикирики лопта, ваљци, клупице различитих величина, балансери.

Члан 23.

За кућни физикални третман Центар обезбјеђује сљедећу опрему: портабилни кревет за третман и портабилни апарат за електротерапију (ТЕНС).

За потребе рада на терену Центар треба имати на располагању аутомобил.

VI. УСЛОВИ КАДРА

Члан 24.

Центар у погледу кадра треба имати најмање један мултидисциплинарни тим (у даљем тексту: тим), који чине минимално:

- 1 доктор медицине специјалиста физикалне медицине и рехабилитације,
- 1 виши или дипломирани физиотерапеут,
- 1 дипломирани физиотерапеут са додатном едукацијом из области окупацијских третмана,
- 3 физиотерапеутска техничара средње стручне спреме (у даљем тексту: ССС)
- 1 медицинска сестра-техничар ССС.

Сваки члан тима дужан је обављати послове у складу са својим степеном стручне спреме, звања и описом посла.

Сваки члан тима у свом раду дјелује као равноправан члан тима и подржава тимски рад.

Сваки члан тима у свом раду дужан је радити у складу с прописима из области здравства, међународним инструментима о заштити људских права и етичким кодексом струке, уз поштивање интегритета и достојанства личности пацијента.

Члан 25.

Послови и задаци сваког члана тима из члана 24. овог правилника су:

- промовисање и заштита здравља појединца, породице, групе и заједнице,
- евидентирање свих повријеђених и онеспособљених особа у заједници на подручју које дјелује;
- тимски приступ оцјени стања и план потребних мјера рехабилитације за онеспособљена лица (уз уску сарадњу са центром за ментално здравље у заједници);
- амбулантно и кућно пружање услуга физикалне терапије;
- сарадња са другим здравственим установама: примарног, секундарног и терцијарног нивоа;
- сарадња са ортопедским радионицама у благовременој апликацији одговарајућих протетских помагала;
- сарадња са образовним институцијама (организовање активности професионалне рехабилитације и запошљавања особа са онеспособљењем, праћење њиховог здравственог и социјалног статуса);
- сарадња са владиним сектором задуженим за питања лица са онеспособљењем и жртава рата;
- сарадња са невладиним сектором;
- учествовање у раној детекцији поремећаја у расту и развоју дјете;
- вођење законом прописане медицинске евиденције и документације;
- учествовање у истраживањима и примјењивању резултата истраживања;
- учествовање у евалуацији и праћењу рада Центра.

Члан 26.

Центар, у складу са интерним актима дома здравља, треба имати именованог водитеља тима (у даљем тексту: водитељ).

Водитељ тима је доктор специјалиста физикалне медицине и рехабилитације.

Члан 27.

Дужности и одговорности водитеља из члана 26. овог правилника су сљедеће:

- руковођење и координација рада тима,
- организовање рада Центра,
- развијање позитивне радне атмосфере, мотивисање запосленика и брига о добрим интерперсоналним односима,
- успостављање и одржавање везе са службама примарне здравствене заштите, као и са здравственим установама секундарног и терцијарног нивоа здравствене заштите,
- успостављање и одржавање везе са службама у заједници које се баве заштитом менталног здравља у заједници,
- израда годишњег плана стручног усавршавања чланова тима у сарадњи са осталим члановима тима,
- успостављање и одржавање сталне комуникације у заједници, посебно са здравственим савјетом у заједници локалне самоуправе, из члана 65. Закона о правима, обавезама и одговорностима пацијената ("Службене новине Федерације БиХ", број 40/10), с локалним опћинским службама, организацијама и удружењима, групама за самопомоћ, волонтерским организацијама и другим институцијама,
- мониторинг и евалуација рада Центра и извјештавање о раду Центра,
- израда годишњег плана рада у сарадњи с другим члановима тима, и
- други послови сагласно потребама дома здравља и заједнице.

Члан 28.

Доктор медицине специјалиста физикалне медицине и рехабилитације, поред послова и задатака из члана 25. овог правилника, посебно је одговоран за:

- дијагностику, планирање и провођење третмана за лијечење,
- стручни мониторинг и евалуацију прописаног физикалног третмана,
- давање интраартикуларних ињекција, мобилизацију меких ткива, манипулацију, и акупунктуру под условима прописаним чл. 46, 47. и 48. Закона о здравственој заштити ("Службене новине Федерације БиХ", број 46/10),
- обављање физикалне експертизе,
- пружање консултативних услуга и давање мишљења на позив других служби, и
- обављање других послова у складу са својом професијом и потребама Центра.

Члан 29.

Виши или дипломирани физиотерапеут, поред послова и задатака из члана 25. овог правилника, посебно је одговоран за:

- примјену физикалних процедура (криотерапија, термотерапија и парафинотерапија),
- масажу (класична масажа, мануелна масажа и масажа апаратима),

- електротерапију, ултразвучну терапију и магнетотерапију,
- кинезитерапију - индивидуалне вјежбе код деформитета кичменог стуба, преоперативни и постоперативни третман код ортопедских пацијената, кинезитерапијски поступак у рехабилитацији неуролошких болесника, кинезитерапијски поступак у рехабилитацији реуматских болесника, кинезитерапијски поступак у рехабилитацији интернистичких болесника (превенција инфаркта, пост инфарктна рехабилитација, рехабилитација након операција срца, рехабилитација респираторних болесника),
- кинезитерапијски програм неуролошки ризичне дјеце (Bobath метода, Voјта метода, PNF метода),
- kinesiotaping,
- мануелну лимфну дренажу, и
- обављање других послова у складу са својом професијом и потребама Центра.

Члан 30.

Дипломирани физиотерапеут са додатном едукацијом из области окупацијских третмана потиче и развија способност самосталног функционисања пацијента.

Дипломирани физиотерапеут из става 1. овог члана, поред послова и задатака из члана 25. овог правилника, посебно је одговоран за:

- израду плана активности из домена окупационе терапије за индивидуални и групни третман,
- обављање техничких припрема, као што су селекција активности, одређивање радног мјеста, избор материјала, алата и прибора,
- обављање мотивационих разговора са пацијентом,
- утврђивање терапеутског простора и прилагођавање опреме с циљем постизања што већег степена функционалности и рационалног кориштења преосталих животних вјештина,
- опсервирање, праћење и регистровање успјешности терапеутског третмана, става и понашања пацијента из свог домена,
- окупацијски третман и савјете за адаптацију животног простора у смислу боље рехабилитације и побољшања активности свакодневног живота,
- потицање пацијента да активно учествује у друштвеним и културним догађајима, а у складу са његовим афинитетима,
- организовање рекреативних активности, и
- обављање других послова у складу са својом професијом и потребама Центра.

Члан 31.

Физиотерапеутски техничар (ССС), поред послова и задатака из члана 25. овог правилника, посебно је одговоран за:

- примјену физикалних процедура (криотерапија, термотерапија и парафинотерапија),
- масажу (класична масажа, мануелна масажа и масажа апаратима),
- електротерапију, ултразвучну терапију и магнетотерапију,
- кинезитерапију (једноставне вјежбе по тачно одређеном алгоритму прописаном од стране специјалисте физијатра, а под контролом дипломираног физиотерапеута), и

- обављање других послова у складу са својом професијом и потребама Центра.

Члан 32.

Медицинска сестра-техничар, поред послова и задатака из члана 25. овог правилника, посебно је одговорна за:

- остваривање првог контакта са пацијентом и узимање потребних података,
- развијање односа повјерења и процјена потреба пацијента,
- израду плана сестринске његе у сарадњи са тимом,
- његу пацијента,
- координацију рада са службама унутар дома здравља, као и осталих служби у заједници,
- бригу о набавци потребног материјала, лијекова и сл.,
- пружање подршке пацијентима и њиховим породицама у циљу побољшања квалитете живота,
- потицање пацијента да активно учествује у друштвеним и културним догађајима, а у складу са његовим афинитетима,
- бригу о хигијенско-дијететском режиму пацијента,
- обављање кућних посјета, и
- обављање других послова у складу са својом професијом и потребама Центра.

Члан 33.

Чланови тима из члана 24. овог правилника имају право и обавезу стручно се усавршавати ради одржавања и унапређивања квалитета здравствене заштите у области физикалне рехабилитације.

Стручно усавршавање из става 1. овог члана обухвата посебне облике усавршавања кроз континуирано праћење и усвајање савремених знања и вјештина из појединих области, којима се обезбјеђује и унапређује квалитет здравствене заштите из области физикалне рехабилитације.

План стручног усавршавања, сваке календарске године, предлаже Центар у складу са својом дјелатности, као и приоритетима развоја.

VII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 34.

Центар за физикалну рехабилитацију који обавља дјелатност на основу прописа који су били у примјени до дана ступања на снагу овога правилника, ускладиће своју организацију и пословање сагласно одредбама утврђеним овим правилником, у року од 12 мјесеци од дана ступања на снагу овога правилника.

Члан 35.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Број 01-37-1979/12
23. марта 2012. године
Сарајево

Министар
Проф. др **Русмир
Месиховић**, с. р.

Na osnovu člana 89. stav 3, a u vezi sa članom 236. stav 1. alineja 13. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", broj 46/10), federalni ministar zdravstva donosi

PRAVILNIK**O BLIŽIM UVJETIMA KOJE MORA ISPUNJAVATI
CENTAR ZA FIZIKALNU REHABILITACIJU, KAO I
NAČIN NJEGOVOG ORGANIZIRANJA****I. OPĆE ODREDBE**

Član 1.

Ovim pravilnikom propisuje se način organiziranja centra za fizikalnu rehabilitaciju (u daljem tekstu: Centar), minimalni uvjeti prostora, medicinsko-tehničke opreme i stručnog kadra koje mora ispunjavati Centar.

Član 2.

Rad Centra usmjeren je na zajednicu.

Zajednica iz stava 1. ovog člana predstavlja oblik udruživanja ljudi unutar nekog određenog prostora, čiji pojedinci stupaju u različite socijalne interakcije, okupljajući se oko zajedničkih vrijednosti, potreba, interesa i problema, razvijajući osjećanje pripadnosti i identifikacije sa zajednicom i preduzimaju organizirane akcije u cilju zadovoljavanja osobnih i zajedničkih potreba.

Član 3.

Centar obavlja zdravstveno-promotivni rad iz oblasti fizikalne medicine, izvanbolničke terapijske i rehabilitacijske postupke iz domena fizikalne medicine, okupacijske tretmane, testiranje i procjenu testova, te saraduje s drugim službama s ciljem unapređenja tretmana pacijenata.

Član 4.

Centar može pružati usluge izvan programa obaveznog zdravstvenog osiguranja, koje su u njegovom djelokrugu rada, a što se realizira ugovaranjem putem doma zdravlja.

Član 5.

Centar podstiče zajednicu u zaštiti ljudskih prava osoba sa onesposobljenjem, te potiče i podržava korisnička udruženja i druge nevladine organizacije u njihovom radu.

Član 6.

U Centru se može obavljati dio nastave koji se odnosi na djelatnost kojom se Centar bavi, ukoliko dom zdravlja ispunjava uvjete propisane Zakonom o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", broj 46/10) i propisima donesenim na osnovu tog zakona.

**II. ORGANIZIRANJE I NAČIN RADA CENTRA ZA
FIZIKALNU REHABILITACIJU**

Član 7.

Centar, kao dio doma zdravlja, organizira rad u skladu sa potrebama zajednice.

U provedbi stava 1. ovog člana, Centar je dužan osigurati dostupnu, kvalitetnu, efikasnu i kontinuiranu zdravstvenu zaštitu pacijentima.

Zdravstvena zaštita iz stava 2. ovog člana provodi se kroz definirane planove koji se realiziraju u prostorijama Centra, odnosno u zajednici, a u cilju prevencije invaliditeta, te zadržavanja pacijenata u porodičnoj i socijalnoj sredini.

Član 8.

Centar održava kontinuiranu vezu sa zdravstvenim ustanovama na svim nivoima zdravstvene zaštite, razmjenom informacija i uspostavljanjem jedinstvenog sistema upućivanja pacijenata sa primarnog na druge nivoe zdravstvene zaštite, u skladu sa članom 109. Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

Centar, na osnovu pisanih protokola o saradnji, kontinuirano saraduje i sa drugim službama i subjektima u zajednici sa ciljem rješavanja aktuelnih problema vezanih za pacijente.

Član 9.

Centar izrađuje interne pisane procedure, i to kako slijedi:

- Procedura za zbrinjavanje urgentnih stanja;
- Procedura o kućnim i drugim planiranim posjetama;
- Procedura o postupku sa pacijentima koji odbijaju određeni tretman ili ne poštuju prethodno dogovoreni plan;
- Procedura o postupku upućivanja pacijenta na hospitalni ili balneofizikalni tretman;
- Procedura prihvatanja i rješavanja žalbi pacijenata ili njihovih zakonskih staratelja;
- Procedura o istraživačkim projektima i osiguranju saglasnosti pacijenata ili njihovih zakonskih staratelja za učešće u istraživačkim projektima;
- Procedura o poštivanju prava pacijenata pri uključivanju u dijagnostičke i terapijske procedure u Centru;
- Procedura o tretiranju zdravstvenih informacija pacijenata;
- Procedura o čišćenju, dezinfekciji i dekontaminaciji površina;
- Procedura o kontroli infekcija;
- Procedura o zabrani pušenja u prostorijama Centra;
- Procedura o korištenju rehabilitacijskih kartona i specijalističkih nalaza za izradu stručnih i naučnih radova, i
- druge procedure za koje Centar ocijeni da su potrebne.

Član 10.

Centar je dužan sačiniti godišnji plan rada sa planom monitoringa i evaluacije, koji je sastavni dio godišnjeg plana rada doma zdravlja.

Godišnji plan rada iz stava 1. ovog člana upućuje se nadležnom zavodu za javno zdravstvo u cilju koordinacije aktivnosti.

III. SANITARNO-TEHNIČKI I HIGIJENSKI UVJETI

Član 11.

Objekat Centra treba udovoljavati općim sanitarno-tehničkim i higijenskim uvjetima:

- treba biti izgrađen od čvrstog materijala,
- treba biti smješten na pristupačnom terenu, sa osiguranim prilazom za osobe sa invaliditetom,
- ne smije biti izložen onečišćenju i buci iznad dopuštenih vrijednosti,
- treba imati trajno riješeno pitanje izvora zagrijavanja i udovoljavati tehničkim i ekološkim standardima.

Objekat Centra treba udovoljavati svim propisanim komunalnim i sanitarnim uvjetima vodoopskrbe i odvodnje sanitarnih i drugih otpadnih voda, električnog dovoda, priključaka i plinovodnih, te drugih instalacija, kao i protupožarne zaštite.

Centar treba imati osigurane telekomunikacijske veze i uređaje, uz obavezan pristup internetu.

Prostorije Centra moraju udovoljavati sljedećem:

- trebaju biti zračne i izvedene tako da se mogu efikasno i brzo provjetriti,
- u prostoriji sa nedovoljnim prozračivanjem potrebno je osigurati umjetnu ventilaciju,
- trebaju imati dnevno svjetlo,
- podovi prostorija moraju biti izvedeni na način da se mogu brzo i lako čistiti, održavati i dezinficirati.

IV. UVJETI PROSTORA

Član 12.

Centar, u pravilu, treba da je smješten na lokaciji koja je dostupna korisnicima sa područja zajednice kojoj puža usluge.

Prostorije Centra trebaju osigurati udobnost i sigurnost pacijentima.

Član 13.

Centar treba imati prostor od najmanje 120 m², koji se sastoji od sljedećeg:

- administrativni (prijemni) pult sa kartotekom,
- prostor za doktora specijalistu fizikalne medicine i rehabilitacije,
- prostor za kineziterapiju,
- prostor za ultrazvučnu i elektroterapiju,
- prostor za masažu, krio i hot terapiju,
- sanitarni čvor za pacijente (prilagođen i za osobe sa invaliditetom koje koriste invalidska kolica),
- sanitarni čvor za osoblje,
- prostor za odlaganje garderobe, odvojeno za osoblje i za pacijente.

Prostorija za pregled pacijenta, sanitarni čvor za pacijente i sanitarni čvor za osoblje trebaju imati umivaonik sa toplom i hladnom vodom i tekućim sapunom, te ručnicima za jednokratnu upotrebu, odnosno sušilom za ruke.

Prostori iz stava 1. ovog člana trebaju biti odgovarajuće veličine, u skladu sa vrstom i obimom usluga koje Centar pruža.

Član 14.

Ukoliko Centar obavlja usluge magnetoterapije i laseroterapije, treba imati prostor za magnetoterapiju i laseroterapiju.

Ukoliko Centar obavlja usluge manuelne limfne drenaže, treba imati prostoriju za manuelnu limfnu drenažu.

Ukoliko Centar nema vlastiti prostor za intervenciju, za svoje potrebe koristi prostor za intervenciju doma zdravlja.

Centar za svoje potrebe može koristiti logopeda zaposlenog u domu zdravlja.

V. UVJETI MEDICINSKO-TEHNIČKE OPREME

Član 15.

Administrativni pult sa kartotekom treba biti opremljen sa metalnim ormarom s ključem za osobne zdravstvene kartone pacijenata, radnim stolom i stolicom, telefonom i kompjuterom.

Član 16.

Prostor za rad doktora specijaliste fizikalne medicine i rehabilitacije ima sljedeću opremu: ležaj za pregled pacijenata (električno ili hidraulično podešavanje visine), stolicu za pregled pacijenata, radni stol i stolicu za doktora, kompjuter sa štampačem, telefon, stetoskop, tlakomjer, zglobni reflektor, oftalmoskop-mini, neurološki čekić, akustičnu viljušku, dinamometar, podoskop, posudu za špatule, špatule, ljekarsku torbu, set za antropometrijsko mjerenje, vješalicu za garderobu i korpu za otpatke.

Član 17.

Prostor za kineziterapiju ima sljedeću opremu: švedske ljestve, korektivno ogledalo, razboj za hod, rotacioni točak, Puly aparat, statičko biciklo, balanser, pokretnu traku, strunjače, korektivne lopte i valjke, set tegova, elastične trake, klupice, kosu klupu, set za okupacionu terapiju, prosupinator i gredu.

Član 18.

Prostor za ultrazvučnu i elektroterapiju treba biti opremljen sa terapijskim krevetima od kojih je minimalno jedan sa električnim ili hidrauličnim podešavanjem visine, te policama za aparate.

Opremu za elektroterapiju čini: kombinirani aparat interferentna struja (IFS), Galvanizacija, dijadinamska struja (DDS) i elektrostimulacija.

Portabilnu aparaturu čini: TENS portabilni aparati za rad u Centru i kućni fizikalni tretman.

Opremu za ultrazvučnu terapiju čini: ultrazvučni aparat sa dva izvoda i dvije sonde.

Član 19.

Prostor za masažu, krio i hot terapiju, treba biti opremljen sa minimalno jednim ležajem za pacijenta (električno ili hidraulično podešavanje visine), dva kreveta za masažu i jedan portabilni krevet za masažu, frižider za krio obloge i hiter za hot pak obloge.

Član 20.

Ukoliko Centar obavlja magnetoterapiju i laseroterapiju, prostor treba biti opremljen sa terapijskim krevetima od kojih je minimalno jedan sa električnim ili hidrauličnim podešavanjem visine, te policama za aparate.

Za magnetoterapiju obavezno se osigurava i aparat za magnetoterapiju sa velikim i malim solenoidom, a za laseroterapiju obavezno se osigurava i laseroaparat sa sondama i zaštitnim naočalama za ljekare i pacijenta.

Član 21.

Ukoliko Centar obavlja manuelnu limfnu drenažu, prostor treba biti opremljen krevetom sa mogućnošću podešavanja visine.

Član 22.

Ukoliko Centar pruža usluge djeci, opremi treba dodati razne igračke, slikovnice, slagalice i slične materijale.

Za rehabilitaciju neurorizične djece potrebno je osigurati odvojenu prostoriju sa sljedećom opremom: strunjače, specijalno korektivno ogledalo, setovi za okupacionu terapiju, lopte, kikiriki lopta, valjci, klupice različitih veličina, balanseri.

Član 23.

Za kućni fizikalni tretman Centar osigurava sljedeću opremu: portabilni krevet za tretman i portabilni aparat za elektroterapiju (TENS).

Za potrebe rada na terenu Centar treba imati na raspolaganju automobil.

VI. UVJETI KADRA

Član 24.

Centar u pogledu kadra treba imati najmanje jedan multidisciplinarni tim (u daljem tekstu: tim), koji čine minimalno:

- 1 doktor medicine specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije,
- 1 viši ili diplomirani fizioterapeut,
- 1 diplomirani fizioterapeut sa dodatnom edukacijom iz oblasti okupacijskih tretmana,
- 3 fizioterapeutska tehničara srednje stručne spreme (u daljem tekstu: SSS)
- 1 medicinska sestra-tehničar SSS.

Svaki član tima dužan je obavljati poslove u skladu sa svojim stepenom stručne spreme, zvanja i opisom posla.

Svaki član tima u svom radu djeluje kao ravnopravan član tima i podržava timski rad.

Svaki član tima u svom radu dužan je raditi u skladu s propisima iz oblasti zdravstva, međunarodnim instrumentima o zaštiti ljudskih prava i etičkim kodeksom struke, uz poštivanje integriteta i dostojanstva ličnosti pacijenta.

Član 25.

Poslovi i zadaci svakog člana tima iz člana 24. ovog pravilnika su:

- promoviranje i zaštita zdravlja pojedinca, porodice, grupe i zajednice,

- evidentiranje svih povrijeđenih i onesposobljenih osoba u zajednici na području koje djeluje;
- timski pristup ocjeni stanja i plan potrebnih mjera rehabilitacije za onesposobljene osobe (uz usku saradnju sa centrom za mentalno zdravlje u zajednici);
- ambulantno i kućno pružanje usluga fizikalne terapije;
- saradnja sa drugim zdravstvenim ustanovama: primarnog, sekundarnog i tercijarnog nivoa;
- saradnja sa ortopedskim radionicama u pravovremenoj aplikaciji odgovarajućih protetskih pomagala;
- saradnja sa obrazovnim institucijama (organiziranje aktivnosti profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba sa onesposobljenjem, praćenje njihovog zdravstvenog i socijalnog statusa);
- saradnja sa vladinim sektorom zaduženim za pitanja osoba sa onesposobljenjem i žrtava rata;
- saradnja sa nevladinim sektorom;
- sudjelovanje u ranoj detekciji poremećaja u rastu i razvoju djece;
- vođenje zakonom propisane medicinske evidencije i dokumentacije;
- sudjelovanje u istraživanjima i primjenjivanju rezultata istraživanja;
- sudjelovanje u evaluaciji i praćenju rada Centra.

Član 26.

Centar, u skladu sa internim aktima doma zdravlja, treba imati imenovanog voditelja tima (u daljnjem tekstu: voditelj).

Voditelj tima je doktor specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije.

Član 27.

Dužnosti i odgovornosti voditelja iz člana 26. ovog pravilnika su sljedeće:

- rukovođenje i koordinacija rada tima,
- organiziranje rada Centra,
- razvijanje pozitivne radne atmosfere, motiviranje uposlenika i briga o dobrim interpersonalnim odnosima,
- uspostavljanje i održavanje veze sa službama primarne zdravstvene zaštite, kao i sa zdravstvenim ustanovama sekundarnog i tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite,
- uspostavljanje i održavanje veze sa službama u zajednici koje se bave zaštitom mentalnog zdravlja u zajednici,
- izrada godišnjeg plana stručnog usavršavanja članova tima u saradnji sa ostalim članovima tima,
- uspostavljanje i održavanje stalne komunikacije u zajednici, posebno sa zdravstvenim savjetom u zajednici lokalne samouprave, iz člana 65. Zakona o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata ("Službene novine Federacije BiH", broj 40/10), s lokalnim općinskim službama, organizacijama i udruženjima, grupama za samopomoć, volonterskim organizacijama i drugim institucijama,
- monitoring i evaluacija rada Centra i izvještavanje o radu Centra,
- izrada godišnjeg plana rada u saradnji s drugim članovima tima, i
- drugi poslovi saglasno potrebama doma zdravlja i zajednice.

Član 28.

Doktor medicine specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije, pored poslova i zadataka iz člana 25. ovog pravilnika, posebno je odgovoran za:

- dijagnostiku, planiranje i provođenje tretmana za liječenje,
- stručni monitoring i evaluaciju propisanog fizikalnog tretmana,
- davanje intraartikularnih injekcija, mobilizaciju mekih tkiva, manipulaciju, i akupunkturu pod uvjetima propisanim čl. 46, 47. i 48. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", broj 46/10),
- obavljanje fizikalne ekspertize,
- pružanje konsultativnih usluga i davanje mišljenja na poziv drugih službi, i
- obavljanje drugih poslova u skladu sa svojom profesijom i potrebama Centra.

Član 29.

Viši ili diplomirani fizioterapeut, pored poslova i zadataka iz člana 25. ovog pravilnika, posebno je odgovoran za:

- primjenu fizikalnih procedura (krioterapija, termoterapija i parafinoterapija),
- masažu (klasična masaža, manuelna masaža i masaža aparatima),
- elektroterapiju, ultrazvučnu terapiju i magnetoterapiju,
- kineziterapiju - individualne vježbe kod deformiteta kičmenog stuba, preoperativni i postoperativni tretman kod ortopedskih pacijenata, kineziterapijski postupak u rehabilitaciji neuroloških bolesnika, kineziterapijski postupak u rehabilitaciji reumatskih bolesnika, kineziterapijski postupak u rehabilitaciji internističkih bolesnika (prevencija infarkta, post infarktna rehabilitacija, rehabilitacija nakon operacija srca, rehabilitacija respiratornih bolesnika),
- kineziterapijski program neurološki rizične djece (Bobath metoda, Vojta metoda, PNF metoda),
- kinesiotaping,
- manuelnu limfnu drenažu, i
- obavljanje drugih poslova u skladu sa svojom profesijom i potrebama Centra.

Član 30.

Diplomirani fizioterapeut sa dodatnom edukacijom iz oblasti okupacijskih tretmana potiče i razvija sposobnost samostalnog funkcioniranja pacijenta.

Diplomirani fizioterapeut iz stava 1. ovog člana, pored poslova i zadataka iz člana 25. ovog pravilnika, posebno je odgovoran za:

- izradu plana aktivnosti iz domena okupacione terapije za individualni i grupni tretman,
- obavljanje tehničkih priprema, kao što su selekcija aktivnosti, određivanje radnog mjesta, izbor materijala, alata i pribora,
- obavljanje motivacionih razgovora sa pacijentom,
- utvrđivanje terapijskog prostora i prilagodavanje opreme s ciljem postizanja što većeg stepena funkcionalnosti i racionalnog korištenja preostalih životnih vještina,
- opserviranje, praćenje i registriranje uspješnosti terapijskog tretmana, stava i ponašanja pacijenta iz svog domena,
- okupacijski tretman i savjete za adaptaciju životnog prostora u smislu bolje rehabilitacije i poboljšanja aktivnosti svakodnevnog života,
- poticanje pacijenta da aktivno sudjeluje u društvenim i kulturnim događajima, a u skladu sa njegovim afinitetima,
- organiziranje rekreativnih aktivnosti, i

- obavljanje drugih poslova u skladu sa svojom profesijom i potrebama Centra.

Član 31.

Fizioterapeutski tehničar (SSS), pored poslova i zadataka iz člana 25. ovog pravilnika, posebno je odgovoran za:

- primjenu fizikalnih procedura (krioterapija, termoterapija i parafinoterapija),
- masažu (klasična masaža, manuelna masaža i masaža aparatima),
- elektroterapiju, ultrazvučnu terapiju i magnetoterapiju,
- kineziterapiju (jednostavne vježbe po tačno određenom algoritmu propisanom od strane specijaliste fizijatra, a pod kontrolom diplomiranog fizioterapeuta), i
- obavljanje drugih poslova u skladu sa svojom profesijom i potrebama Centra.

Član 32.

Medicinska sestra-tehničar, pored poslova i zadataka iz člana 25. ovog pravilnika, posebno je odgovorna za:

- ostvarivanje prvog kontakta sa pacijentom i uzimanje potrebnih podataka,
- razvijanje odnosa povjerenja i procjena potreba pacijenta,
- izradu plana sestrinske njege u saradnji sa timom, njegu pacijenta,
- koordinaciju rada sa službama unutar doma zdravlja, kao i ostalih službi u zajednici,
- brigu o nabavci potrebnog materijala, lijekova i sl.,
- pružanje podrške pacijentima i njihovim porodicama u cilju poboljšanja kvalitete života,
- poticanje pacijenta da aktivno sudjeluje u društvenim i kulturnim događajima, a u skladu sa njegovim afinitetima,
- brigu o higijensko-dijetetskom režimu pacijenta,
- obavljanje kućnih posjeta, i
- obavljanje drugih poslova u skladu sa svojom profesijom i potrebama Centra.

Član 33.

Članovi tima iz člana 24. ovog pravilnika imaju pravo i obavezu stručno se usavršavati radi održavanja i unapređivanja kvaliteta zdravstvene zaštite u oblasti fizikalne rehabilitacije.

Stručno usavršavanje iz stava 1. ovog člana obuhvata posebne oblike usavršavanja kroz kontinuirano praćenje i usvajanje savremenih znanja i vještina iz pojedinih oblasti, kojima se osigurava i unapređuje kvalitet zdravstvene zaštite iz oblasti fizikalne rehabilitacije.

Plan stručnog usavršavanja, svake kalendarske godine, predlaže Centar u skladu sa svojom djelatnosti, kao i prioritetima razvoja.

VII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 34.

Centar za fizikalnu rehabilitaciju koji obavlja djelatnost na osnovu propisa koji su bili u primjeni do dana stupanja na snagu ovoga pravilnika, uskladit će svoju organizaciju i poslovanje saglasno odredbama utvrđenim ovim pravilnikom, u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga pravilnika.

Član 35.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 01-37-1979/12

23. marta 2012. godine
Sarajevo

Ministar

Prof. dr. **Rusmir Mesihović**, s. r.

USTAVNI SUD FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

599

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine odlučujući o ustavnom pitanju koje je predočio Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u svezi utvrđivanja ustavnosti čl. 1. i 2. i članka 7. stavak 9. Zakona o provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti braniteljsko-invalidske zaštite, na temelju članka IV.C.10.(4) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine u svezi s Amandmanima LII i XCVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, nakon javne rasprave, na sjednici održanoj 21.02.2012. godine, donio je

PRESUDU

1. Utvrđuje se da je članak 7. stavak 9. Zakona o provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti braniteljsko-invalidske zaštite ("Službene novine Federacije BiH", broj 82/09) u suglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

2. Odbacuje se zahtjev za utvrđivanje ustavnosti čl. 1. i 2. Zakona o provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti braniteljsko-invalidske zaštite.

3. Presudu objaviti u "Službenim novinama Federacije BiH", i službenim glasilima svih kantona.

Obrazloženje

1. Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: podnositelj zahtjeva) u postupku rješavanja upravnog spora broj: 70 0 U 001387 11 Fp u predmetu tužitelja Barać Marijana iz Livna, protiv rješenja Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata/Federalnog ministarstva za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata Sarajevo (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo), broj: UP-1-03-41-ZKZ-255/11 od 19.05.2011. godine, na temelju članka IV.C.10. (4) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine je 11.11.2011. godine Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud Federacije) predočio ustavno pitanje u svezi utvrđivanja ustavnosti čl. 1. i 2. i članka 7. stavak 9. Zakona o provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti braniteljsko-invalidske zaštite (u daljnjem tekstu: osporeni članci Zakona).

2. U zahtjevu se između ostalog navodi, da je Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine zaprimio značajan broj predmeta u kojima se rješava status ratnih invalida. U konkretnom slučaju, tužitelju u upravnom sporu Barać Marijanu je ukinuto ranije utvrđeno pravo iz oblasti braniteljsko-invalidske zaštite, sa danom 15.04.2011. godine, od kada mu se ne priznaje status ratnog vojnog invalida. Osporenim rješenjem tužitelj je upućen na pokretanje upravnog spora pred Vrhovnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine. Podnositelj zahtjeva citira osporene odredbe čl. 1. i 2. i članak 7. stavak 9. Zakona. Ističe da iz osporene odredbe članka 7. stavak 9. Zakona proizilazi da je strankama u postupku (koji je označen kao revizija), uskraćeno pravo na žalbu kao redovni pravni lijek, iz razloga što je osporeno rješenje doneseno od strane Federalnog ministarstva. Smatra da je Federalno ministarstvo u pravilu drugostupanjski organ za rješavanje pitanja iz oblasti braniteljsko-invalidske zaštite. Prema mišljenju podnositelja zahtjeva opredjeljenja u osporenom Zakonu nisu sukladna sa poimanjem instituta revizije u upravnom postupku, niti su sadržana u temeljnim zakonima kojima su prethodno utvrđena stečena prava. Navodi da se sukladno osporenim članku 7. stavak 9. Zakona određuje stvarna i mjesna nadležnost Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, što nije sukladno postojećem Zakonu o upravnim